

RYNEK **7**

CZERWIEC 2025 | NR · 6 · (244) | ISSN 1642-9869

PRZEMO ŁUKASIK

NIE TYLKO DETAL FASADY

**WYSTAWA PRZEDŁUŻONA DO
15.06.2025**

wąż

ZWIERZĘTA PRZEKŁĘTE

Sponsor

Partnerzy

MUZEUM FARMACJI

**UNIWERSYTET JACZEJOWSKI
KOLEGIUM MEDYCYN**

Muzeum jest instytucją w Słupsku, jest instytucją kultury, samorządowa, niepubliczna, ogólnokrajowa.

pł. Jana III Sobieskiego 2, ul. Wojciecha Korfańskiego 34 | Bytom
www.muzeum.bytom.pl

W TYM NUMERZE...

- 03 **WSTĘP/SPACERKIEM PO BYTOMIU I METROPOLII – ŚWIĘTO KIERUNEK GZM**
- 04 **ROZMOWA RYNKU/NIE TYLKO DETAL FASADY**
- 11 **ZIELONY BYTOM/MPSZOK**
- 12 **HISTORYCZNY BYTOM/KOLEJNI HONOROWI OBYWATELE BYTOMIA**
- 14 **BYTOM POZARZĄDOWY/RUSZYŁ BYTOMSKI BUDŻET OBYWATELSKI**
- 16 **WYJĄTKOWE MIEJSCE/PSB ŚWIĘTUJE 80 LAT!**
- 18 **DZIEJE SIĘ W BYTOMIU/REPERTUAR**

..... **SPACERKIEM PO BYTOMIU I METROPOLII – ŚWIĘTO KIERUNEK GZM**

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia już wkrótce będzie świętować swoje 8. urodziny. Z tej okazji w dniach 27 – 29 czerwca we wszystkich należących do niej gminach odbędzie się wiele wydarzeń i wypraw przybliżających atrakcje miast GZM-u. W Bytomiu wyruszymy z Teresą Ebis odkrywać dawne pogranicze Bytomia oraz Rozbarku, który obecnie jest dzielnicą miasta, a przez wiele stuleci pozostawał wsią o bogatych tradycjach kulturowych. Na trasie wiele wyjątkowych lokalizacji, m.in. budynek dawnego starostwa powiatowego, gdzie dziś znajduje się Muzeum Górnośląskie, kamienica przy ulicy Krakowskiej, gdzie kiedyś prosperował hotel „Pod Złotą Koroną” czy miejsce, gdzie niegdyś Oskar Pogoda prowadził swoją gospodę „Pod Czarnym Orłem”. Więcej informacji na stronie kierunekgzm.pl oraz bytom.pl. Wydarzenie dofinansowano z budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

.....

RYNEK **7**

Nakład: 3000 szt. |Wydawca: Urząd Miejski w Bytomiu, ul. Parkowa 2, 41-902 Bytom |Redakcja: Biuro Promocji Bytomia, Rynek 7, 41-902 Bytom, promo@um.bytom.pl |Redaktor naczelna: Małgorzata Węgiel-Wnuk |Redaktor prowadząca: Katarzyna Moldawa |Skład: Krzysztof Więckowski |Zespół redakcyjny: Tomasz Sanecki, Anna Krzyszkowska-Kuc, Hubert Klimek, Grzegorz Goik |
Druk: Poligrafia BRO-KAL s.c. Marcin Kaleta, Agnieszka Brożyna, Mąchoćce Kapitulne, ul. Dolna 69, 26-001 Masłów |Zdjęcie na okładce: Szymon Król
Numer zamknięto: 4.06.2025 r. Wydawca nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.
Redakcja nie zwraca materiałów oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania.

Drodzy Czytelnicy,

przegląd wydarzeń planowanych w czerwcu upewnia, że w tym miesiącu każdy znajdzie coś dla siebie: od klimatycznych spacerów po Rozbarku przez rodzinne pikniki po wielką fetę podczas Święta Bytomia w dniach 28-29 czerwca.

A w tym numerze „Rynku 7” szczególnie zachęcamy do zgłębiania tajemnic bytomskiej architektury przemysłowej i założeń projektu rewitalizacji historycznej spalarni śmieci, o których opowiedział nam Przemysław Łukasik z pracowni Medusa Group. Na spotkanie z tym architektem zapraszamy 14 czerwca do wyjątkowej dawnej Strażnicy Straży Pożarnej w Bytomiu.

Zwracamy także uwagę na uruchomioną właśnie kolejną edycję Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego, w ramach którego czekamy na kolejne świetne projekty bytomian – czekamy do 30 czerwca!

Redakcja „Rynku 7”

Przemo Łukasik, architekt, współwłaściciel pracowni Medusa Group, którą założył wraz z Łukaszem Zagałą w 1997 roku; dziś posiadającej biura w Bytomiu, Warszawie oraz Dubaju i zdobywającej liczne prestiżowe nagrody, m.in. za takie projekty, jak budynki biurowe KTW w Katowicach, Hotel Nobu w Warszawie czy budynki łódzkiego kompleksu Fuzja. Prywatnie pasjonat sportu i fotografii.

NIE TYLKO DETAL FASADY

Poprzemysłowe dziedzictwo Bytomia ma wiernych miłośników. Wśród nich bez wątpienia jest Przemek Łukasik z pracowni Medusa Group. W „Rynku 7” ten czołowy polski architekt podzielił się refleksjami o swoim mieście, jego potencjale architektonicznym i najnowszym bytomskim projekcie rewitalizacyjnym.

Tekst: Katarzyna Mołdawa/Zdjęcia: Szymon Król

Mieszka Pan z rodziną w dawnej lampiarni Zakładów Górniczo-Hutniczych Orzeł Biały, posadowionej wysoko nad ziemią na żelbetowych słupach. Dwadzieścia lat po adaptacji ten budynek wciąż należy do najbardziej niezwykłych loftów, nie tylko na Górnym Śląsku. Widać, że oswoiili Państwo tę przestrzeń, a czy ona także w jakiś sposób wpłynęła na Państwa?

Jeśli miałbym wskazać jeden z ważniejszych projektów, który w sposób znaczący wpłynął na moje i moich najbliższych życie, nie tylko to zawodowe, to byłby to właśnie ten loft, moja lampiarnia. Jest szczególny z kilku powodów. Przede wszystkim stał się naszym domem. Trafiłem na niego przypadkiem, a potem trochę zwlekałem z decyzją, aby przekształcić ten obiekt o charakterze magazynowo-produkcyjnym w coś, co autentycznie można nazwać domem własnym architekta. Jego wpływ na moją rodzinę jest oczywisty. Sądzę, że ten dom poszerzył horyzonty moich dzieci, w sposobie myślenia o zamieszkaniu. Już w przedszkolu rysowali domy zupełnie inaczej niż ich rówieśnicy i inaczej niż

ja rysowałem swój, kiedy byłem przedszkolakiem. Nie mieszkamy przecież w typowym domku z ogródkiem, ale na terenie, który kiedyś był częścią większego zakładu, aktualnie restrukturyzowanego. Dziś dużo mówi się o potrzebie nowej architektury. Myślę, że nasz dom mimo upływu lat wciąż jest świeży i aktualny w tym zakresie. Odpowiedzialna architektura to dziś ta, która zachowuje to, co już istnieje – ze względu na środowisko, ale też tożsamość miejsca i kulturowy krajobraz. Może nasz dom nie jest tak spektakularny jak Elektrociepłownia Szombierki, ale z pewnością jest charakterystyczny. Domek na palach wyróżnia się w okolicy. Wiedzieliśmy, że może budzić różne reakcje. Pamiętam pierwszą wizytę księdza po kolędzie, który uznał, że dom nie jest wykończony i nie wziął koperty, sądząc, że potrzebujemy pieniędzy na remont. Najbardziej jednak porusza mnie widok dzieci – często przedszkolaków – które przychodzą pod naszą lampiarnię z książką „Domek” wydawnictwa Dwie Siostry. Dzięki niej i tej wycieczce odkrywają, że świat zamieszkiwania może wyglądać inaczej. To dla mnie wielka ra-

dość – nieplanowany, ale piękny efekt uboczny naszej decyzji o osiedleniu się właśnie tutaj.

Jest Pan zaangażowany w działania na rzecz popularyzowania i ochrony dziedzictwa przemysłowego w Bytomiu. Na pewno wielu bytomian w 2022 roku widziało i słyszało Bijące Serce Krystyny – świetlno-dźwiękową instalację na szybie, która przypominała o istnieniu tego zabytku. Jej współautorem jest właśnie Medusa Group. Co Pan ceni w architekturze industrialnej Bytomia?

Żywię ogromne zamiłowanie do Śląska. Wciąż próbuję go zrozumieć, bo to przestrzeń nieoczywista. Nie ma jednej wersji jego historii, każdy może ją opowiadać inaczej, w zależności od tego, kiedy się tu urodził czy pojawił. Architektura przemysłowa jest dla mnie zjawiskiem, w którym piękno często tkwi głębiej niż w detalu fasady. Choć jej formy bywają bardzo atrakcyjne, to mają one także często coś ciekawszego – zaklętą w sobie konstrukcyjną tajemnicę, niewidoczną od razu gołym okiem. Szyb Krystyna na przykład nie jest murowany, a wykonany w konstrukcji stalowej, dzięki czemu można go

było wznosić nad wciąż działającym starym szybem, a następnie przykryć cegłą klinkierową, która co do zasady nie jest jego budulcem. Wieża ciśnień z kolei, stojąc na trzech punktach podparcia, od dziesięcioleci opiera

się tąpnięciom i uskokom. To piękno Śląska i śląskiej architektury wyraża się również tym słowem, które dla mnie jest najważniejsze – praktyczność. Tutaj nie budowało się po to, żeby komuś zaimponować, okazać się ładniejszym. Śląsk był po prostu od samego początku produktem skupionym na efektywności, uniwersalności i pragmatyzmie. I oczywiście był też budowany w sposób solidny,

Architektura przemysłowa jest dla mnie zjawiskiem, w którym piękno często tkwi głębiej niż w detalu fasady. Choć jej formy bywają bardzo atrakcyjne, to mają one także często coś ciekawszego – zaklętą w sobie konstrukcyjną tajemnicę, niewidoczną od razu gołym okiem.

o czym świadczą chociażby te obiekty, które często pozostawione same sobie, nadal trwają. Instalacja Bijące Serce Krystyny miała przypomnieć o tym niezwykłym miejscu, poruszyć serca, a może i sumienia. Wiedzieliśmy, jak wiele społecznych organizacji angażuje się w to, żeby ten obiekt nie zniknął. Chcieliśmy zaskoczyć – i sąsiadów, i ludzi spoza Bytomia. W listopadowy wieczór wnieśliśmy sprzęt na ostatni poziom szybu, 42. metry nad ziemię – kolumny, subwoofery, dymarki i 38 lamp sterowanych systemem zsynchronizowanym z rytmem

serca. To była inicjatywa oddolna, bez zlecenia, zrealizowana wspólnie z ludźmi z Bytomia: Jasiem Wichrowskim, Rafałem Dziedzicem i Michałem Sokołowskim.

Dziś młodsze pokolenia, pokolenie moich dzieci, inaczej patrzy na dziedzictwo architektury przemysłowej. Zastanawiam się, czy one będą w niej widziały tyle samo wdzięku, uniwersalności i pragmatyzmu, o których ja mówię. Za szybami wydobywczymi i kominami, z których kiedyś buchał dym i zanieczyszczał środowisko, kryje się trudna historia. Śląsk zapłacił jedną z najwyższych cen rewolucji przemysłowej. To tu ginęli górnicy, tu żyją wciąż osierocone górnicze rodziny, tu mamy wyszczerbione pierzeje po zawalonych budynkach, zwichrowane konstrukcje obiektów. A węglem z Bytomia ogrzewano nie tylko Bytom, ale całą Polskę. Dziś, krytykując rewolucję przemysłową, musimy pamiętać, że to dzięki niej jeździmy dziś pociągami, latamy samolotami, a nasze dzieci są chronione w inkubatorach. Jeśli uważamy, że elektryczny samochód jest rozwiązaniem na to wszystko, to musimy swoim wzrokiem sięgnąć dalej niż na obszar Europy, spojrzeć na to, co dzieje się przy wydobywaniu litu w Kongo czy innych miejscach środkowej Afryki. Tam krajobraz, rozkopywany jest podobnie jak przy naszych kopalniach odkrywkowych. Brakuje mi u nas, tej głębszej refleksji, otwartości i uczciwego, obiektywnego spojrzenia.

Medusa Group jest autorem wielu projektów, które zdobyły prestiżowe nagrody. Nie zabrakło ich też w Bytomiu, bo obok kultowego Bolko Loftu mamy także Osiedle Bolko czy Centrum Gorczyckiego z ogrodem różańcowym przy kościele św. Jacka. W trakcie jest realizacja projektu rewitalizacji szybu Krystyna, a niedawno pojawiło się nowe miejsce, na które Medusa Group ma pomysł – historyczna spalarnia śmieci. W jaki sposób tam pracownia podeszła do tematu rewitalizacji?

Wszystkie te projekty, które pani wymieniła, łączy coś więcej niż tylko emblemat naszej pracowni czy fakt, że są zlokalizowane w Bytomiu. Łączy je coś, co uważam za bardzo śląskie, czyli chęć współpracy, kolaboracji. Każda z tych realizacji powstała dzięki wspólnemu wysiłkowi — czy to z inicjatywy lokalnych środowisk, czy z naszej strony. Ten nowy projekt, czyli rewitalizacja dawnej spalarni śmieci u podnóża Wzgórza Małgorzatki, również jest owocem współpracy. Byłe Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne zwróciło się do nas z pytaniem, czy jako lokalna pracownia z doświadczeniem w adaptacji obiektów poprzemysłowych, podejmiemy się koncepcji przekształcenia tego miejsca. Obiekt ma fascynującą historię — początkowo był młynem, później nowatorską jak na swoje czasy spalarnią śmieci z odzyskiem energii, działającą jeszcze przed wojną. Wspólnie uznaliśmy, że to miejsce może pełnić nie tylko funkcję biurową dla Bytomskich

Wodociągów, ale stać się kolejnym otwartym obiektem, miejscem edukacji i doświadczenia architektury przemysłowej. Wyobrażamy sobie coś w rodzaju małego Centrum Kopernika w skali Bytomia, z warsztatami, wystawami i prelekcjami, skupionymi wokół tematu wody, czyli tej „Hydrozagadki”, nad którą na co dzień się nie zastanawiamy, a która kryje wiele tajemnic. Chcemy także, by to miejsce pozwalało na nowo spojrzeć na jedno z najważniejszych punktów w Bytomiu — Wzgórze Małgorzatki, które wydaje się nieco schowane. Samo zaś, by było dobrze widoczne dla tych, którzy mijają je codziennie – w tramwaju, samochodzie, na przystanku. Planujemy w ogrodzie rozstawić elementy techniczne, które zalegają w magazynach, jak zasuwę czy zawory, stworzyć tam labirynty wodne. Wiemy, że potrzebna jest cierpliwość i determinacja. Ale wierzymy, że może z tego powstać coś naprawdę wartościowego.

Dużo zawodowo podróżuje Pan po świecie. Pracownia ma swoich klientów na różnych kontynentach. Dzięki tym doświadczeniom może Pan z dystansu spojrzeć na swoje miasto, do którego Pan wraca. Czy ta perspektywa sprawia, że łatwiej je kochać, czy trudniej?

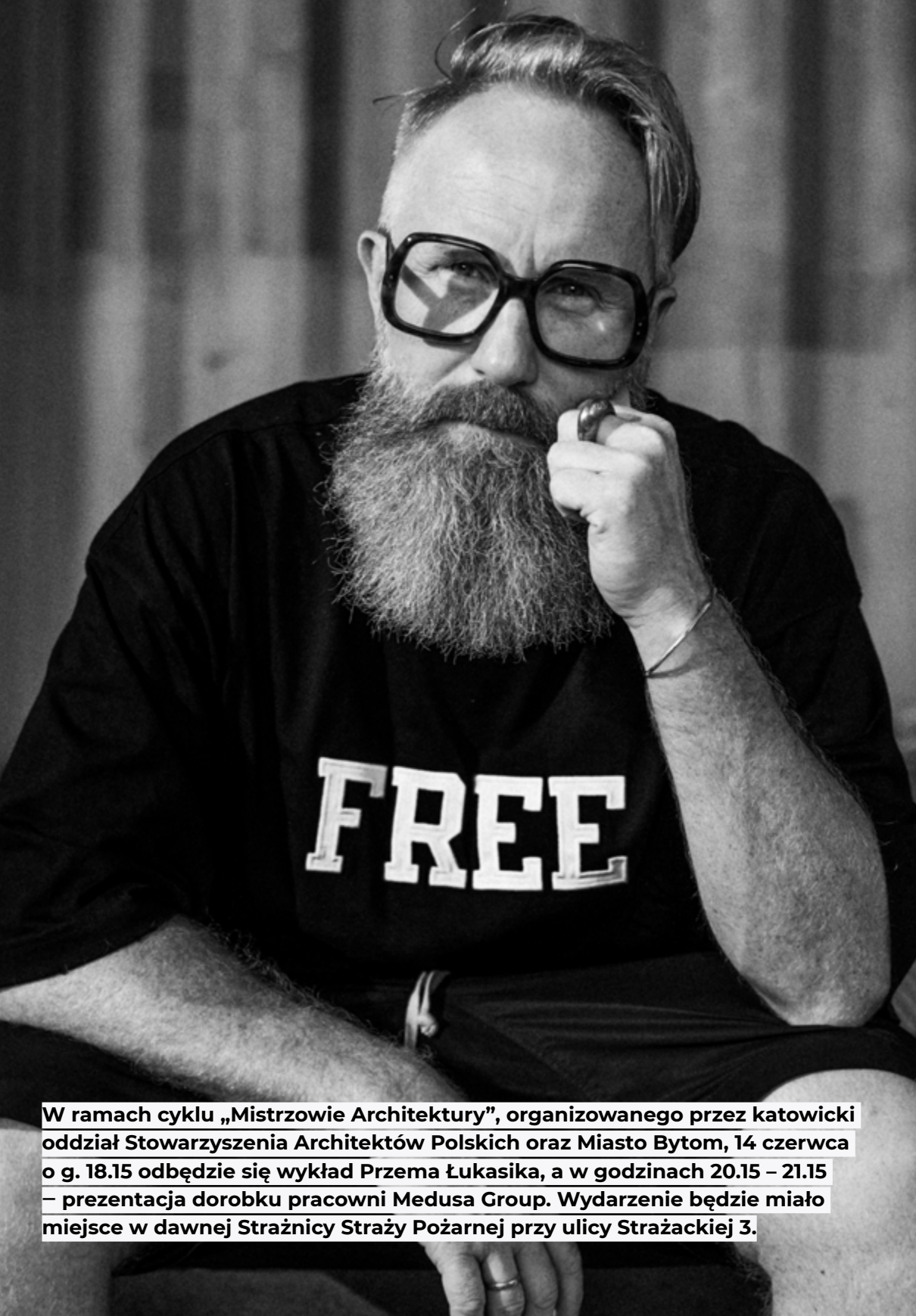
Rzeczywiście sporo podróżuję, bo jak mawiały nasze babcie, podróże otwierają nam okno na świat. Pozwalają nie tylko opowiedzieć własną historię, ale też zobaczyć, że nasz świat nie jest aż tak odległy od tego, jak żyją ludzie

w innych częściach globu. I to jest fenomenalne. Śląsk też taki jest – otwarty. To miejsce, które przyciągało ludzi z różnych stron, zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Gdziekolwiek jestem – czy to w Warszawie, czy na drugim końcu świata – tamte miejsca są tylko miejscami, mój dom stoi na ośmiu żelbetowych palach i tu jest mój punkt odniesienia. Z tej perspektywy, czasem bardzo odległej, pozwalam sobie na porównania, które dla niektórych mogą być zaskakujące. Kiedy spaceruję po Berlinie, po Kreuzbergu czy Prenzlauer Bergu, widzę chodniki, detale architektoniczne, loggie, balkony, które pamiętam z Bytomia, z placu Słowiańskiego czy z ulicy Mickiewicza. To nie są dla mnie naciągane skojarzenia.

Podobnie w Nowym Jorku – na Brooklynie, Greenpoincie czy Bushwicku – miejsca, które jeszcze niedawno były tylko przestrzenią młodych, skromnych artystów, dziś tętnią już częściowo życiem deweloperskim. I właśnie taki potencjał widzę w Bytomiu. Mamy tu świetną architekturę, ale przede wszystkim ludzi – nawet jeśli nie pracują już w kopalniach, to ciągle szukają dla siebie nowych dróg, nowych szans. To jest ich siła i siła tego Miasta.

Posłuchaj podcastu z Przemem Łukasikiem

W ramach cyklu „Mistrzowie Architektury”, organizowanego przez katowicki oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich oraz Miasto Bytom, 14 czerwca o g. 18.15 odbędzie się wykład Przema Łukasika, a w godzinach 20.15 – 21.15 – prezentacja dorobku pracowni Medusa Group. Wydarzenie będzie miało miejsce w dawnej Strażnicy Straży Pożarnej przy ulicy Strażackiej 3.

MIASTO BYTOM REALIZUJE PROJEKT „ROZWÓJ ENERGETYKI ROZPROSZONEJ
OPARTEJ O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII NA TERENIE GMINY BYTOM”,
NA KTÓRY POZYSKAŁO DOFINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMU FUNDUSZE
EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021 - 2027.

ZYSKAJ REFINANSOWANIE NAWET DO 85% KOSZTÓW INSTALACJI

- INSTALACJA FOTOWOLTAICZNA (PANELE FOTOWOLTAICZNE) – 5 000 ZŁ/KWP
(NIE WIĘCEJ NIŻ 50 000 ZŁ);
- POWIETRZNA POMPA CIEPŁA DO CO LUB CWU (NIE WIĘCEJ NIŻ 70 000 ZŁ);
- MAGAZYN ENERGII ELEKTRYCZNEJ DLA INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ
(NIE WIĘCEJ NIŻ 35 000 ZŁ);
- SYSTEMY ZARZĄDZANIA ENERGIĄ (NIE WIĘCEJ NIŻ 2 000 ZŁ).

NABÓR UZUPEŁNIAJĄCY OD 3 CZERWCA DO 18 CZERWCA (DO GODZINY 15:00)

PUNKT OBSŁUGI GRANTOBIORCÓW

URZĄD MIEJSKI W BYTOMIU UL. PARKOWA 2, POKÓJ NR 318, II PIĘTRO

Kontakt: 570 700 606, bytomoze@ekoscan.pl

Punkt jest czynny trzy razy w tygodniu: • w poniedziałki od 7:30 do 17:30; • we wtorki i środy od 7:30 do 15:00.

więcej na: www.bytom.pl/oze-bytom

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

m P S Z O K HARMONOGRAM ZBIÓRKI

Pozbądź się odpadów bezpiecznie! Podczas mobilnej zbiórki odpadów można oddać opony samochodowe, tekstylia, elektroodpady, baterie, przeterminowane leki czy odpady po iniekcjach. Regulamin zbiórek na: www.bytom.pl oraz w aplikacji EcoHarmonogram.

CENTRUM, KARB

PIĄTEK: 12:00 - 18:00
SOBOTA: 08:00 - 14:00

UL. PUŁASKIEGO 71	14.06.2025	05.09.2025	20.12.2025
PL. JANA III SOBIESKIEGO	20.06.2025	06.09.2025	19.12.2025

GÓRNIKI, STROSZEK, SUCHA GÓRA, STOLARZOWICE

PL. POWSTAŃCÓW ŚL. 1ABC	30.05.2025	13.09.2025	12.12.2025
UL. SZYMAŁY 122	31.05.2025	12.09.2025	13.12.2025
PL. WITKIEWICZA 1	06.06.2025	04.10.2025	05.12.2025

BOBREK, MIECHOWICE

UL. KONSTYTUCJI 56	07.06.2025	19.09.2025	06.12.2025
UL. FELIŃSKIEGO 19	13.06.2025	20.09.2025	28.11.2025

SZOMBIERKI, ŁAGIEWNIKI, ROZBARK

UL. MODRZEWSKIEGO 5	21.06.2025	26.09.2025	29.11.2025
UL. OSTATNIA - PĘTLA/ ŚWIĘTOCHŁOWICKA	27.06.2025	27.09.2025	21.11.2025
UL. CHORZOWSKA 57	28.06.2025	03.10.2025	22.11.2025

Urząd Miejski w Bytomiu

Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

☎ 32 779-85-50; 32 779-85-49; 32 779-85-47

BYTOM

Environment

KOLEJNI HONOROWI OBYWATELE BYTOMIA

Tekst: Tomasz Sanecki/Zdjęcie: Waldemar Legień, fot. Hubert Klimek

W cyklu prezentującym Honorowych Obywateli Miasta Bytomia czas na kolejne postacie wyróżnione tym tytułem w XXI w. Każda z nich pozostawiła po sobie dorobek w innej dziedzinie.

Powrót w 2004 r. do zwyczaju nadawania Honorowego Obywatelstwa Miasta Bytomia zaowocował wyróżnieniem Wiesława Ochmana oraz Jana Drabiny. Poznajmy kolejnych bytomian, którzy przyczynili się do promocji miasta w Polsce i na świecie: Johannesa Gaydę, Jerzego Pieniążka, Waldemara Legienia oraz Tadeusza Serafina.

Działal na rzecz niemiecko-polskiego pojednania

Johannes Gayda dał się poznać jako wieloletni działacz na rzecz partnerstwa polsko-niemieckiego. Urodził się w Bytomiu w 1930 r. Przez wiele lat pracował w Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej w Bytomiu, jednak w 1959 r. w ramach akcji łączenia rodzin zdecydował się na stałe wyjechać do Niemiec. Tam zatrudnił się w Urzędzie Miejskim w Recklinghausen, rozpoczynając wieloletnią działalność na rzecz współpracy z Bytomiem i niemiecko-polskiego pojednania. Jego aktywność na tym polu zaowocowała podpisaniem w grudniu 2000 r. umowy partnerskiej między Bytomiem a Recklinghausen, przyniosła mu także wysokie odznaczenie państwowe w Niemczech – Federalny Krzyż Zasługi. W Bytomiu osiągnięcia Johannesa Gaydy zostały docenione przyznaniem mu Medalu Miasta Bytomia, Bytomskiej Nagrody Europejskiej, a 14 listopada 2013 r. tytułu Honorowego Obywatela Mia-

sta Bytomia. Johannes Gayda zmarł w Recklinghausen 10 grudnia 2014 r.

Zasłużony dla polskiej i światowej medycyny

Jerzy Pieniążek przepracował 50 lat w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 4 w Bytomiu. Ten znany w Polsce i za granicą wybitny neurochirurg zaszczytny tytuł Honorowego Obywatela Bytomia otrzymał 12 listopada 2014 r. Jako znawca schorzeń kręgosłupa ma w dorobku około 120 prac naukowych, a także udział w projektach badawczych oraz wybitne osiągnięcia związane z wprowadzeniem po raz pierwszy w Polsce w warunkach klinicznych implantów kręgosłupa szyjnego. Dr Jerzy Pieniążek przyczynił się do wprowadzenia na sale operacyjne ośmiu patentów krajowych, dwóch europejskich i dwóch amerykańskich – implantów kręgosłupowych, przyczyniając się do popularyzacji tej metody leczenia. Jest laureatem wielu nagród i odznaczeń, m.in. Złotego i Srebrnego Krzyża Zasługi, Nagrody Gospodarczej Prezydenta RP, Złotej Odznaki Śląskiej Izby Lekarskiej, zaś w Bytomiu jego zasługi dla miasta doceniono Medalem Miasta Bytomia, Bytomską Nagrodę Europejską i oczywiście Honorowym Obywatelstwem Miasta. Dr Jerzy Pieniążek zmarł 25 marca 2022 r.

Najlepszy olimpijczyk z Bytomia

Dźudoce Waldemarowi Legieniowi

tytuł Honorowego Obywatela Miasta Bytomia przyznano 8 października 2016 r. Ten utalentowany sportowiec dostarczył polskim kibicom ogromnych wzruszeń, zyskując tytuł mistrza olimpijskiego w Seulu i Barcelonie. O tym, jak wielki to był wyczyn, najlepiej świadczy fakt, że pogrążona w kryzysie Polska przywiozła z obu tych igrzysk w sumie pięć złotych medali, z czego bytomianin wywalczył aż dwa. Do dżudo trafił w wieku 9 lat. Na pierwszy trening zaprowadził go ojciec. Początkowo mały Waldek myślał, że to rodzaj gimnastyki akrobatycznej, a nie sport walki, bo przez pierwsze trzy

lata na zajęciach ćwiczył głównie salta i przewroty. Szybko zaczął odnosić sukcesy, zostając w 1981 roku mistrzem Europy juniorów. Przed igrzyskami w 1988 r. zdobył brązowe medale mistrzostw Europy i świata. W Seulu jako pierwszy Polak w historii sięgnął w tej dyscyplinie sportu po olimpijskie złoto, tocząc w półfinale i finale mordercze walki. Na kolejne igrzyska do Barcelony pojechał z postanowieniem powtórzenia sukcesu. I znów sięgnął po złoto. W finale kompletnie zaskoczył rywala, zmieniając styl walki. W wieku zaledwie 29 lat zakończył sportową karierę, a w 1993 r. wyjechał do Francji, gdzie został trenerem w Racing Club de France. Został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym i srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, zaś w 1988 i 1992 r. czytelnicy „Przeglądu

Sportowego” wybrali go najlepszym polskim sportowcem roku.

Operę Śląską znał od podszewki

Kilka miesięcy po przyznaniu Honorowego Obywatelstwa Miasta Bytomia Waldemarowi Legieniowi 30 marca 2017 r. ten zaszczytny tytuł otrzymał Tadeusz Serafin, wieloletni dyrektor naczelny i artystyczny Opery Śląskiej w Bytomiu. Swoją karierę muzyczną rozpoczął w Bytomiu. Tutaj ukończył Liceum Muzyczne, a następnie podjął studia w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach. W 1978 r. związał się z Operą Śląską w Bytomiu, najpierw

jako asystent dyrygenta, dyrygent, a następnie od 1989 r. aż do 2016 r. pełniąc funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego. W tym okresie organizowane przez Tadeusza Serafina tournée przyczyniły się do promocji opery i baletu w kraju i za granicą, w tym organizowanego przez Operę Śląską Międzynarodowego Konkursu Wokalistyki Operowej im. Adama Didura, a dzięki jego zaangażowaniu zespół Opery Śląskiej regularnie występował na najbardziej prestiżowych scenach. W swoim dorobku artystycznym laureat Honorowego Obywatelstwa Miasta Bytomia posiada wiele dzieł muzycznych, a także nagród i odznaczeń, w tym m.in. Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia, Złotego Krzyża Zasługi, Nagrody Prezydenta Bytomia w dziedzinie kultury „Muza” oraz Medalu Miasta Bytomia.

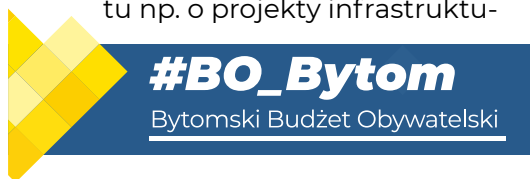
RUSZYŁ BYTOMSKI BUDŻET OBYWATELSKI

Tekst: Anna Krzyszowska-Kuc

Ponad 6 mln zł – tyle wynosi pula na realizację projektów z Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego 2025/2026. Swoje pomysły na realizację zadań w przestrzeni miasta można zgłaszać do 30 czerwca.

Przypomnijmy, że w ubiegłej edycji budżetu partycypacyjnego wnioskodawcy zgłosili 55 projektów, z czego 14 zostało wybranych przez bytomian do realizacji. Swoje głosy oddało wówczas ponad 23,5 tys. bytomianek i bytomian. Czas na kolejne przedsięwzięcia. – *Bytomski Budżet Obywatelski to inicjatywa, która daje mieszkańcom realny wpływ na rozwój miasta, co bytomianki i bytomianie doskonale rozumieją, angażując się w kolejne edycje. Ze względu na rosnące ceny usług i materiałów, w tym roku zwiększyliśmy kwoty na realizację projektów. Zachęcam do składania projektów i jestem przekonany, że jak co roku będą one ciekawe, kreatywne i spełniające oczekiwania mieszkańców* – mówi prezydent Mariusz Wołosz. Według nowych zasad pula kwotowa na realizację projektów będą zwiększone: na projekty o wartości poniżej 700 tys. zł oraz na projekty o wartości od 700 tys. zł do 2,5 mln zł. Kolejną istotną zmianą jest wprowadzenie zapisu o ogólnodostępności realizowanych projektów. Oznacza to, że każdy mieszkaniec ma mieć możliwość skorzystania z projektu, a korzystanie z niego nie może być płatne. Chodzi tu np. o projekty infrastrukturalne, remontowe, czy takie, które polegają na zakupie sprzętu i urządzeń.

W uchwale w sprawie Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego zmieniony został też zapis mówiący o możliwości modyfikacji zgłoszonego projektu, o ile wnioskodawca wyrazi na to zgodę. Ponieważ zgłoszone przedsięwzięcia muszą być zgodne z przepisami prawa, już na etapie oceny formalnej urzędnicy sprawdzą jego poprawność. Aby złożyć swój projekt, niezbędne jest zebranie minimum 50 podpisów od osób, które poprą tę konkretną inicjatywę. Wniosek należy złożyć wraz z wypełnioną listą, której formularz został udostępniony na stronie bytom.pl. Podpisane wnioski do Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego (wraz z listami poparcia) można składać do 30 czerwca: elektronicznie – na stronie bo.bytom.pl lub za pośrednictwem ePUAP/SEKAP; osobiście – w biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Bytomiu przy ul. Parkowej 2, listownie – na adres: Urząd Miejski w Bytomiu, ul. Parkowa 2, 41-902 Bytom. Głosowanie odbywać się będzie od 26 września do 10 października 2025 r. w formie elektronicznej. Wyłonione w ramach budżetu partycypacyjnego projekty będą realizowane w 2026 roku. Wszystkie informacje dotyczące Bytomskiego Budżetu Obywatelskiego 2026 dostępne są na stronie: bo.bytom.pl.

National
Theatre
Live

Retransmisja spektaklu **Dr Strangelove**

18 czerwca 2025 (środa),
godz. 17.30

Bilety: 35 zł

Becekowy Klub Filmowy

Cykliczne spotkania z wyselekcjonowanymi filmami
poprzedzone 15 min prelekcją oraz zakończone
dyskusją po seansie.

Wiosna Juliette

reż. Blandine Lenoir, dramat, komedia, Francja, 2024,
czas trwania: 96 min.

21 czerwca 2025 (sobota), godz. 18.00

Bilety: 13 zł

BYTOMSKIE CENTRUM KULTURY

pl. Karin Stanek 1, 41-902 Bytom / tel. 32 389 31 09 w. 101 / +48 500 277 802 / mail: info@becek.pl / www.becek.pl

PSB ŚWIĘTUJE 80 LAT!

Tekst: Katarzyna Mołdawa/Zdjęcie: Grzegorz Goik

Państwowym Szkołom Budownictwa stuknęła w tym roku osiemdziesiątka. Szacowny jubileusz będzie obchodzony 14 czerwca podczas uroczystości połączonych z piknikiem na terenie szkoły przy ulicy Powstańców Śląskich 10.

Historia placówki sięga 1945 r., kiedy to powołano pierwszą szkołę budowlaną w powojennym Bytomiu. Zanim jej pierwsi uczniowie zasiedli w salach, przez niemal rok wraz z nauczycielami remontowali zniszczony podczas wojny budynek, służący niegdyś Akademii Pedagogicznej. Początkowo placówka uczyła podstawowych profesji budowlanych na krótkich kursach, odpowiadając na olbrzymie potrzeby odbudowy kraju.

Wielu pierwszych nauczycieli bytomskiej Budowlanki było wcześniej związanych z Politechniką Lwowską – skąd do Bytomia przywiodło ich przesiedlenie ludności z Kresów – oraz ze Śląskimi Technicznymi Zakładami Na-

ukowymi. W następnych latach szkoła rozwinęła skrzydła, przekształcając się w technikum. Kolejni dyrektorzy rozbudowywali bazę dydaktyczną i dostosowywali kształcenie do zmieniającej się technologii budownictwa i sytuacji na rynku. Dziś w PSB – Zespole Szkół w Bytomiu można się uczyć na wielu różnych kierunkach w Branżowej Szkole nr 2, Technikum nr 2 oraz w X Liceum Ogólnokształcącym. Przez osiem dekad szkoła budowała swoją tożsamość – ma swój sztandar, hymn czy medal „Summa cum laude”, szkolne odznaczenie przyznawane absolwentom. PSB

mogą poszczycić się także wieloma sukcesami w olimpiadach i konkursach zawodowych. Od 1988 r. formalnie działa tu Stowarzyszenie Absolwentów PSB, które angażuje się w życie szkoły. Wielu byłych uczniów Budowlanki powraca w szkolne mury także w inny sposób – zasilając szeregi nauczycieli, nie wyłączając aktualnej dyrektorki tej szkoły – Anny Hyli, która pełni swoją funkcję od 2007 r. Zainteresowani bogatą histo-

rią placówki powinni zobaczyć zrealizowany w ostatnim czasie film „Podaj cegłę” autorstwa Agnieszki Siwek, w którym wykorzystano wiele zdjęć archiwalnych. Uroczysty jubileusz zaplanowano na 14 czerwca od g. 12.00.

W programie oprócz

sentymentalnej podróży w przeszłość przewidziano również występ dwóch działających z sukcesami zespołów szkolnych: orkiestry dętej PSBand oraz grupy Mażoretki Charms (g. 14.00). Zaplanowano również koncert Mateusza Gancarczyka (g. 17.00) i gwiazdy wieczoru – zespołu Cheap Tobacco (g. 18.00). Wydarzenie będzie miało charakter pikniku rodzinnego, w którym nie zabraknie animacji w magicznej krainie (g. 15.00), a także spotkań absolwentów, zabawy z DJ-em i pokazu świetlnego (g. 20.00). Szczegółowe informacje na psb.bytom.pl.

06

BILETY

@

f

01 ND
19.00

TERYTORIUM

BILETY 30 zł normalny | 20 zł ulgowy

koncept i choreografia: Karolina Krocak | Teatr Tanca Zawierowania.

04 ŚR
19.00

XS-EXPERYMENTALNA SCENA

WSTĘP WOLNY

08 ND
19.00

RAJZEFIBER

BILETY 30 zł normalny | 15 zł ulgowy

choreografia: Natalia Dinges, Produkcja: Stowarzyszenie Nie Po Drodze | premiera.

12 CZW
18.00

KONCERT EDUKACYJNY

BILETY 20 zł osoba

koncert Edukacyjny uczestników zajęć stałych w Teatrze Rozbark.

13 PT
18.00
19.30

KONCERT EDUKACYJNY

BILETY 20 zł osoba

koncert Edukacyjny uczestników zajęć stałych w Teatrze Rozbark.

21 SB
19.00

THE ROOF

BILETY 40 zł normalny | 30 zł ulgowy

choreografia, reżyseria światła, realizacja świata i dźwięku: Paweł Urbanowicz | premiera
Dużego Formatu | wydarzenie realizowane w ramach programu Przestrzeń Sztuki – Taniec.26 CZW
19.00

XS-EXPERYMENTALNA SCENA

WSTĘP WOLNY

27 PT
19.00ZAKOŃCZENIE SEZONU
ARTYSTYCZNEGO 2024/2025*

BILETY 30 zł normalny | 20 zł ulgowy

wykonanie Zespół Artystyczny Teatru Rozbark.

28 SB
18.00ZAKOŃCZENIE SEZONU
ARTYSTYCZNEGO 2024/2025*

BILETY 30 zł normalny | 20 zł ulgowy

wykonanie Zespół Artystyczny Teatru Rozbark.

28 SB
20.00

KONCERT | COVER BAND: LATAJĄCE TALERZE*

BILETY 50 zł osoba

koncert zamykający sezon artystyczny 2024/2025.

* karnet na wszystkie wydarzenia w ramach wieczoru zamykającego sezon 2024/2025: 80 zł normalny | 60 zł ulgowy.

POZA SIEDZIBĄ TEATRU:

07 SB
19.00LATE LOVERS OF MOON SNOW |
SPÓŹNIENI KOCHANKOWIE
KSIĘŻYCOWEGO ŚNIEGUchoreografia: Anna Piotrowska |
Festiwal Kalejdoskop | Uniwersyteckie Centrum Kultury,
ul. Ciołkowskiego 1N, Białystok14 SB
19.00choreografia: Anna Piotrowska, wykonanie Zespół Artystyczny
Teatru Rozbark | Festiwal Mandala | Wrocław.

TRIBUTE TO...

23 PN
19.30LATE LOVERS OF MOON SNOW |
SPÓŹNIENI KOCHANKOWIE
KSIĘŻYCOWEGO ŚNIEGUchoreografia: Anna Piotrowska |
XXI Międzynarodowy Festiwal Tanca Zawierowania | Warszawa.

FOT: ALEKSANDRA STASZCZYK | GRAFIKA: anatan | JOANNA DEPA | współpraca: EWA NORAS

Operator:

Finansowanie:

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa NarodowegoNarodowy
Instytut
Muzyki
i TańcaZadanie finansowane ze środków Ministerstwa
Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach
Programu Przestrzeń Sztuki Taniec, realizowanego
przez Narodowy Instytut Muzyki i TańcaPrzestrzeń
sztuki

Patronat medialny:

DZIENNIK
ZACHODNIZWIĘC
BRANISZ

melo.

Partnerzy:

**Muzeum Górnosławskie
w Bytomiu**
pl. Sobieskiego 2,
ul. W. Korfante go 34
tel. 32 281 82 94

7.06, g. 12.30

Tajemnice lasu – gra muzealna i warsztaty dla dzieci, zapisy.
Bilet: 15 zł

14.06, g. 11.30

W cieniu korony. Śladami insygniów władzy – wykład w ramach Europejskich Dni Archeologii. Prowadzą: Jarosław Święcicki i Ewelina Imiołczyk.
Bilet: 2 zł

14.06, g. 12.30 – 14.00

Zrób swoją koronę. Insygnium twojej mocy – warsztaty rodzinne i interaktywne, zapisy.
Bilet: 15 zł

15.06, g. 12.30 i 15.30

Zwierzęta przekłete. Wąż – oprowadzania kuratorskie.
Bilet: 6 – 12 zł

18.06, g. 17.00

Podróże w literaturze. Rzymskie opowieści – wykład.
Bilet: 2 zł

22.06, g. 12.30

Ślad pokoleń – premiera ścieżki dydaktycznej śladami bytomskich

Żydów, zapisy.
Bilet: 5 – 10 zł

26.06, g. 17.00

Myśmy się tak wszyscy bali... Styczeń 1945 rok w świetle wspomnień z Archiwum Historii Mówionej e-historie.pl – wykład.
Bilet: 2 zł

28.06, g. 12.30

Leśne biuro śledcze – gra rodzinna w przestrzeni wystawy, zapisy.
Bilet: 15 zł

29.06, g. 14.00

Alchemia epoki przemysłu. XIX-wieczne odlewnictwo artystyczne ze zbiorów Muzeum Górnosławskiego w Bytomiu – ostatnie oprowadzanie kuratorskie.
Bilet: 5 – 10 zł

**Miejska Biblioteka
Publiczna**
pl. Sobieskiego 3
tel. 32 787 06 01

6.06, g. 11.00

Spotkanie klubu „Niedosyt” na temat książki „Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak” Anny Kamińskiej. Wstęp wolny

10.06, g. 16.00

Spotkanie klubu „Mozaika” na temat książki

„Witajcie w księgarni Hyunam-Dong” autorstwa Hwang Bo-reum.
Miejsce: Filii nr 4, Bytom-Stroszek, ul. Ks. Prymasa. A. Hłonda 37.
Wstęp wolny

Do 30.06

Wystawa malarstwa pt. „Zorza” słuchaczek Bytomskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, sekcji plastycznej prowadzonej przez Panią Martę Hawlicką. Wstęp wolny

Pałac w Miechowicach
ul. Dzierżonia 30
tel. 789 153 878

11.06, g. 18.00

Dyskretny urok Amerykanek. Jak zniszczyć monarchię – spotkanie przy herbacie z dr Aleksandrą Musil.

14.06, g. 10.00

Czytadełko – spotkanie dzieci w wieku 3-5 lat i ich rodziców przy książce.
Bilet: 40 zł

18.06, g. 19.00

Bytom w akwareli – wernisaż wystawy zbiorowej prac powstałych w ramach artystycznego projektu pod okiem malarki i ilustratorki Magdaleny Śliwińskiej, która wraz z uczestni-

kami warsztatów ujęła w subtelnej akwarelowej technice inspirujące miejsca w Bytomiu. Wydarzenie uświetni występ pianistyczny Łukasza Szubskiego. Wstęp wolny

28.06, g. 12.00

Warsztaty tworzenia perfum prowadzone przez P. Anika Botanical. Bilet: 350 zł

**9, 16, 23, 30.06, g. 17.30;
19, 26.06, g. 19.00**

Joga z BaSzu – zajęcia. Bilet: 40 – 45 zł

**Bytomskie Centrum
Kultury
pl. Karin Stanek 1
tel. 32 389 31 09**

13.06, g. 17.00.

Koncert końcoworoczny Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego. Bilet: 20 – 40 zł

15.06, g. 18.00

W baśni – spektakl młodzieżowej grupy teatralnej działającej przy Teatrze Damier. Bilet: 10 zł

21.06, g. 18.00

Becekowy Klub Filmowy: Wiosna Juliette. Pokaz filmu poprzedzony prelekcją

i zakończony dyskusją. Bilet: 13 zł

28.06, g. 13.00

Eliminacje Mistrzostw Polski w Catan 2025

g. 15.00

Becekowy Pokój Gier – spotkanie przy gach planszowych. Bilet: 5 zł

**Teatr Rozbark
ul. W. Kilara 29
tel. 32 428 13 11**

8.06, g. 19.00

Rajzefiber – spektakl w choreografii: Natalia Dinges, produkcja Stowarzyszenie Nie Po Drodze. Bilet: 15 – 30 zł

12.06, g. 18.00; 13.06, g. 18.00, 19.30

Koncert edukacyjny uczestników stałych zajęć w Teatrze Rozbark. Bilet: 20 zł

21.06, g. 19.00

The roof – spektakl w choreografii Pawła Urbanowicza. Bilet: 30 – 40 zł

26.06, g. 19.00

XS – eksperymentalna scena. Wstęp wolny

27.06, g. 19.00, 28.06, g. 18.00

Zakończenie sezonu ar-

tystycznego 2024/2025 w wykonaniu zespołu Teatru Rozbark. Bilet: 20 – 30 zł

28.06, g. 20.00

Koncert Cover Band: Latające talerze. Bilet: 50 zł

**Opera Śląska
ul. Moniuszki 21-23
tel. 32 396 68 00**

14, 15, 20, 21, 22, 24.06, g. 18.00

„Halka” – opera Stanisława Moniuszki z udziałem solistów, orkiestry, chóru i baletu Opery Śląskiej pod dyrekcją Piotra Mazurka i w reżyserii Emila Wesołowskiego. Bilety: 30 – 160 zł

**Miszung PAK
pl. Kościuszki 10/12**

do 31.08

„50% słońca” – wystawa fotografii Romana Łuszczki, artysty od dwóch dekad mieszkającego w Bytomiu, który w barwnym cyklu fotografii stara się opowiedzieć o tym, jak po latach upadku przemysłu wygląda teraz śląska poprzemysłowa natura. Wstęp wolny

Więcej aktualności kulturalnych na www.madeinbytom.pl

www.bytom.pl

SWIĘTO BYTOMIA

28-29 czerwca 2025

Plac Jana III Sobieskiego

**RASZONE85, STWORA GŁODOMORA,
MR. POLSKA, ANOTHER PINK FLOYD,
LANBERRY, GROME,EE,
MAŁGORZATA OSTROWSKA,
PIERSI**

ORGANIZATORZY:

BYTOMSKIE
CENTRUM
KULTURY

PARTNERZY:

SPONSOR:

PATRONAT MEDIALNY:

